

Oponentský posudek na bakalářskou práci:

Markéta Vacková: Úvěrní družstva Raiffeisenova typu (tzv. kampeličky) na Královéhradecku v první polovině 20. století.

Předložená práce se zabývá fenoménem pro českou společnost a české hospodářství typickým a velmi rozšířeným. Různé druhy záložen soustřeďovaly ekonomickou sílu a schopnosti sílícího českého národa a významně přispívaly k jeho ekonomickému a sociálnímu vzestupu od druhé poloviny 19. století.

Kolegyně Vacková si za své téma vybrala několik tzv. kampeliček, které působily v první polovině minulého století v okolí Hradce Králové.

Úvodem posudku je třeba poznamenat, že práce má požadovanou jasnou strukturu. V úvodu je srozumitelně vymezeno téma jak z hlediska časového, tak i místního (v této souvislosti bych vytkl jen to, že z autorčina vysvětlení není zcela jasné, zda obce vybírala z politického či soudního okresu Hradec Králové).

Následuje důkladný rozbor pramenů a literatury. Je jasné, že autorka se s nimi seznámila, dobře se v nich orientuje a dovedla je pro svoji práci řádně využít.

V naprosto převažující části je práce založena na systematickém archivním výzkumu.

Téma je zdárně zasazeno do širšího kontextu vývoje finančnictví a družstevnictví od druhé poloviny 19. století. Výklad v těchto pasážích je přirozeně stručný a poněkud zjednodušující, avšak bez věcných chyb. Přehledněji snad mohla být zpracována celková organizace lidového peněžnictví, v níž se čtenář, obávám se, poněkud ztratí. Více pozornosti by si zasloužily také změny, které tuto oblast zasáhly v období nacistické okupace.

Jádrum práce je popis činnosti pěti kampeliček působících na Královéhradecku.

U všech se věnuje jejich založení, fungování, vývoji jejich stanov se zvláštním zaměřením na předpisy pro vklady a úvěry, jejich hospodářským výsledkům, složení jejich vedoucích orgánů i objektům, ve kterých sídlily. Za pozitivní pokládám skutečnost, že kol. Vacková nepomíjí ani další, nefinanční stránky činnosti kampeliček (pořizování zemědělských strojů a jejich půjčování, zakupování umělých hnojiv nebo uhlí). Ukazuje tak, že jejich význam pro rozvoj českého zemědělství byl širší a nevyčerpal se jen poskytováním půjček.

Nesporně zajímavé jsou také některé vybrané případy členů družstev, jejich schopnosti či neschopnosti, chuti či nechuti splácet úvěry na jedné straně, a různého postupu vedení kampeliček vůči těm, kteří, často i dlouhodobě, půjčky nespláceli.

Vzhledem k vybranému tématu je přirozené, že práce obsahuje velké množství číselných údajů, které se nakonec stávají značně nepřehledné. V této souvislosti lze jen litovat, že autorka k textu nepřipojila více tabulek či grafů, které by čtenáři usnadnily orientaci. Jejich prostřednictvím by také mohla lépe vysvětlit trendy, které se v činnosti popisovaných kampeliček vyskytovaly. Závěry předložené práce by tak byly průkaznější, byť je třeba přiznat, že v závěru se kol. Vacková o zobecnění pokusila a poukázala na některé obecné skutečnosti, které jsou pro zkoumané kampeličky společné.

Činnosti a postavení kampeliček by snad mohly být ještě přesněji analyzovány, kdyby se autorka věnovala otázce, zda a nakolik byly řízeny či ovlivňovány jinými orgány, ať už z jejich vlastní sféry lidového peněžnictví (například Ústřední jednotou hospodářských družstev), nebo orgány státní správy. Poněkud obsáhlejší rozbor působnosti zastřešujících a vrcholných organizací lidového peněžnictví a družstevnictví by práci po mém soudu prospěl. Málo se dozvídáme o tom, jak plnily svou „funkci organizační, revizní a poradní“ (s. 38). Projevovala se například při schvalování stanov nebo obsazování vedoucích orgánů? Autorka se v tomto směru omezuje jen na náznaky (např. na s. 75: „Poprvé došlo ke změně stanov spolku v roce 1914, kdy byly údajně zastaralé stanovy vyměněny za stanovy poskytnuté Ústřední jednotou“). Systematicky však tato otázka pojednána není.

Předložená práce má vysokou jazykovou a stylistickou úroveň, kterou nijak nesnižují ani překlepy.

Navzdory výše uvedeným výtkám předložená práce kol. Vackové splňuje požadavky a doporučuji ji k obhajobě. Navrhuji hodnotit ji stupněm velmi dobře.